

Raivokas vihamusiikki piinaa Riikka Talvitien monitaiteellisessa oopperauutuudessa, joka käsittelee terrorismia

Erinomaisella kamarioopperalla on epämukava sanoma.

Hannu-Ilari Lampila

Julkaistu: 18.3. 2:00

Klassinen

Riikka Talvitien Tuomarin vaimo – The Judge’s Wife kamarioopperan kantaesitys Balderin salissa. Libretto Caryl Churchill, ohjaus Teemu Mäki, kapellimestari Jutta Seppinen, valosuunnittelu Hanna Käyhkö, elokuvaus ja leikkaus Jonatan Sundström. defunensemble.

RIIKKA TALVITIEN *Tuomarin vaimo* on psykologinen jännitysooppera, joka pitää yleisöä piinaavasti pihdeissään. Se käsittelee terrorismia.

Ooppera perustuu englantilaisen näytelmäkirjailijan **Caryl Churchillin** tv-käsikirjoitukseen *The Judge’s Wife* vuodelta 1972. Vallan väärinkäyttö on Churchillin näytelmien toistuvia aiheita, samoin feministiset teemat.

Churchill sai ideoita **Brechtin** eepisistä teatterista, jonka tarkoitus on saada yleisö ajattelemaan kriittisesti omilla aivoillaan.

Tuomarin vaimo todellakin pakottaa yleisönsä ajattelemaan terrorismia, oikeuslaitoksen vallankäyttöä ja valtiollista väkivaltaa.

Yleisö istuu pienessä Balderin salissa esiintyjien ympärillä, tiiviisti puristettuna, osana tapahtumaa. **Teemu Mäen** ohjaama ja **Jutta Seppisen** johtama esitys tunkee kuin pistellen kiinni ihoon.

VAIKKA oopperan nimenä on *Tuomarin vaimo*, varsinainen pääosa kuuluu **Juha Uusitalon** esittämälle tuomarille. Uusitalon groteskisti jyrisevä ja muriseva tuomari langettaa tarinan alussa liian ankaran tuomion terrorismista epäillylle. Tuomarin kodissa, illallispöydän ääressä asiasta keskustellaan kiivaasti.

Sopraano Tuuli Lindeberg tuomarin vaimon roolissa. Harjoituksissa otetun kuvan taustalla myös itse tuomari (Juha Uusitalo). (KUVA: LIISA TAKALA)

Uusitalon Laurence-tuomari on juuri sellainen kuin hänen vaimonsa Caroline (**Tuuli Lindeberg**) ja tämän sisar Barbara (**Tuula Paavola**) häntä kuvailevat: oikeistolainen pelle, äärioikeistolaisen fanaatikon parodia, seniili fasisti.

Oopperan alussa kuullaan 1960- ja 1970-lukujen kohisevaa mielenosoitusmeteliä, josta Talvitien musiikki nousee esiin, aluksi soittimien hälyisinä ja raakoina eleinä, muuntuen ajoittain sivistyneeksi keskusteluksi ja Carolinen lyyrisen ahdistuneiksi sisäisiksi ääniksi.

Tuomarin raivosta purkautuu oopperaa hallitseva vihamusiikki, jonka kiihkeyttä vahvistetaan elektroakustisin keinoin. Elektroniikka tuo akustiseen tilaan ikään kuin roolihahmojen aivosolujen sähkökemiallisten reaktioiden nopeaa kuhinaa.

SOPRAANO Tuuli Lindeberg nousee keskushenkilöksi oopperan lopussa, sen jälkeen kun hänen miehensä on tapettu. Tuomarin vaimo on nainen, joka taitavasti yrittää pitää yllä yläluokkaista kulissia karkean ja vähän tyhmänkin tuomaripuolisonsa seurassa.

Lindeberg tavoittaa parhaiten yläluokkaisen englannin aksentin. Loistavassa laulussaan hän yhdistää Carolinen esimerkillisen itsehillinnän pinnan alla kuohuviin tunteisiin. Lopuksi Caroline tarjoaa ällistyttävän teorian miehensä piilovallankumouksellisuudesta.

Englantilaisen lady:n vaikutuksen tekee myös Tuula Paavola, joka tuo tummalla alttoäänellään sarkastisen järjen äänen keskusteluun.

Sopraano **Saara Kiiveri** on tuomaria vihaava, kapinoiva irlantilainen palvelija Peg.

LAULUÄÄNET ja laulajien karaktäärit, instrumentit, valot, videomateriaali ja valot yhdistyvät tehokkaasti erinomaiseksi monitaiteelliseksi moderniksi kamarioopperaksi, jossa on epämukavuutta aiheuttava sanoma.

Vaikkei syytetyn rikoksesta sanota yhtään mitään, voi olettaa, että se liittyy Irlannin vapautusarmeijan IRA:n vasemmistolaisen PIRA-haaran terroritekoihin. Se taisteli valtion väkivaltakoneistoa vastaan.

Väliajalla tarjottiin halukkaille iltapalaksi purjo-perunasosekeittoa. Sen jälkeen kuultiin aluksi teoreettisluontoisia ja provosoivia iskulauseita aiheesta: miksi kannattaa ryhtyä terroristiksi. Šokkiteho olivat Tšetšenian sodan julmuudesta ja Isisin joukkoteloituksista kertovat kuvat.